

Asia: Nikaran tuulivoimahanke osayleiskaava

Multian kunta
kirjaamo@multia.fi

Lausunto

1 Johdanto

Nikaran osayleiskaava-alue sijaitsee Multialla, Keski-Suomessa ja kaava-alueen pinta-ala on n. 1158 ha. Suunnittelualuetta on aiemmin rajattu ja voimalamäärää muutettu merkittävästi. Edellisen kaavavaiheen jälkeen on voimalamäärää yhtä tarkistettu. Alueelle suunnitellaan nyt 7 (edellisessä vaiheessa 8) voimalaa.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Luonnonvarakeskuksen aiemmin antamaa lausuntoa on huomioitu siten, että metsäpeura tuodaan nyt kaavaselostuksessa esille.

Nikaran alue on hiljaista erämaista aluetta, joka koostuu harjumaisista kankaista, pienvesistä ja pienialaisista soista. Alueella on tyypillinen metsäautotieverkosto, jollaista on Keski-Suomessa runsaasti. Alueella asuu metsäpeuran paikallispopulaatio, joka sijaitsee noin 20 km päässä etelä-kaakon suuntaan gps-pannoilla merkittyjen metsäpeurojen elinalueesta. Nikaran alueelta ei ole pantatietoja, mutta muuta kautta saamien havaintojen (riistakamerat ym.) perusteella sen paikallispopulaation voidaan perustellusti olevan Suomenselän eteläisin havaittu paikallispopulaatio. Tämä paikallispopulaatio on siis osa Suomenselän metsäpeurakantaa, jonka elinympäristöön ollaan laajasti rakentamassa tuulivoimaa ja siihen liittyvää infrastruktuuria, kuten teitä ja sähkölinjoja.

Metsäpeura on suhteellisen vaatelas elinympäristövaatimustensa suhteen. Lisäksi tämä paikallispopulaatio on todennäköisesti syntynyt Soini-Ähtäri-Suomenselän kannasta spontaanisti. Se kertoo alueen luonteesta ja arvosta. Luke näkee, että metsäpeura lisää alueen luontoarvoja ja monimuotoisuutta. Useiden tieteellisten julkaisujen perustella villit Rangifer-lajin populaatiot eivät menesty, jos elinympäristöjä rakennetaan teollisuuden käyttöön. Myös välttelyvaikutusta voi esiintyä, vaikka mahdollinen välttelyvaikutus ei ole elinympäristöjen katoamisen tai pirstoutumisen tärkein tekijä, vaan laajemmat maiseman tason epäedulliset muutokset, kuten heikkenevä resurssien saatavuus ja potentiaalinen suurpetojen saalistuksen tehostuminen.

Luke huomauttaa lopuksi, että puhtaan siirtymän suunnitelmat ja rakentamiset koko Suomenselän alueella tuottavat pahimmillaan sellaiset olosuhteet, että kokonaisuus ei ole kestävä. Etenkään pitkällä aikavälillä, jota tuulivoimaloiden teknisen käyttöön perusteella odotetaan. Vaikutukset ulottuvat useiden metsäpeurasukupolvien päähän, eikä rakennettujen elinympäristöjen jatkokäytöstä ole riittäviä suunnitelmia.

15.1.2026

Keski-Suomen ja muiden Suomenselän kannan maakuntien metsäpeura-alueiden tuulivoimasuunnitelmat ovat osa koko Suomenselän kattavaa luontokatoa (myös toiminnallista luontokatoa), joka muodostuu kaikista niistä rakenteista ja niiden häiriövyöhykkeistä, joita suunnitellaan kattavasti koko Suomenselän metsäpeuran populaation alueelle poronhoitoalueelta Pirkanmaalle asti.

Luke näkee, että tämä luontokato muodostaa merkittävän riskin EU:n ainoalle elinvoimaiselle Fennicus-alalajin populaatiolle. Siten eri tavoitteiden yhteensovittamista tarvitaan nykyistä enemmän yli hanke- tai hallinnollisten rajojen. Sen vuoksi Luke toivoo, että myös Nikaran alueen paikallinen metsäpeurakanta huomioitaisiin maankäytön suunnittelussa ja tuulivoiman sijoittelussa. Luke myös näkee tärkeäksi sen, että eri selvityksissä tarkennettaisiin alueen merkitystä villin suurpeto-hirvieläinyhteisön kokonaiskestävyyden näkökulmasta.

Metson osalta lähimmät soidipaikat sijoittuvat 300–400 m etäisyydelle lähimmistä voimaloista, ja kaavassa arvioidaan hankkeella olevan kohtalainen kielteinen vaikutus metson soitimeen. Mutta vaikutukset metsäkanalintuihin arvioidaan kaavaselostuksessa kokonaisuudessaan vähäisiksi, sillä alueen ympäristössä löytyy soveltuvia korvaavia soidinalueita. Luke näkee puutteena, että soitimia ei ole paremmin huomioitu voimaloiden sijoittelussa.

Luke tuo esille, että vaikutuksia kanalintuihin voi syntyä myös muilla tavoin kuin suorilla vaikutuksilla soitimiin. Lisäksi on syytä huomioida, että yksilöiden siirtymisellä voi olla vaikutusta kantokykyyn.

3 Lausunnon tiivistelmä

Metsäpeuran osalta Luonnonvarakeskus näkee, että puhtaan siirtymän toteutus ja esim. biodiversiteettitavoitteet ovat keskenään ristiriitaisia, koska tuulivoimaa on rakennettu, rakenteilla ja suunnitteilla metsäpeuran koko Suomenselän levinneisyysalueelle. Havaintojen perusteella hankealueen ympäristössä elävän paikallispopulaation voidaan perustellusti olevan Suomenselän eteläisin havaittu paikallispopulaatio. Lisäksi tämä paikallispopulaatio on todennäköisesti syntynyt Soini-Ähtäri-Suomenselän kannasta spontaanisti. Se kertoo alueen luonteesta ja arvosta. Metson osalta lähimmät soidipaikat sijoittuvat 300–400 m etäisyydelle lähimmistä voimaloista. Luke näkee puutteena, että soitimia ei ole paremmin huomioitu voimaloiden sijoittelussa.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 15.01.2026 klo 12:26:38.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
PL 2, 00791 Helsinki

Puhelin 029 532 6000

Y-tunnus 0244629-2

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: